

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Mikšičeva cesta št. 16/A

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Baravska ulica

št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Račun pri pošt. čeki

zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 9. februarja.

Kupčije radikalov z Nemci in nemškimi tiskarji so ravno nacionalistične kroge najbolj razburile. Onih parkrat deset tisoč Nemcev, ki so še ostali v Sloveniji, gotovo na sebi ne predstavljajo za naš narod nikake neposredne opasnosti, toda kdor pomaga tej peščici vsaj po majhnem delu zopet nazaj v njihove pozicije izpred osvoboditve, ta pomaga vzdrževati moralno oporo, ki jo še ima nemška orijentirana del naše publike ob severni meji iz prejšnje dobe.

Na stvar nam je gledati s stališča naše narodne države. Sestavili smo jo iz delov, ki so se doslej nahajali pod gospodstvom Nemcev, Madžarov, Turkov. Sledovi stare nesvobodne dobe se nahajajo še povsod, izumirali, ginili bodo šele z novimi generacijami. Z intereso naše bodočnosti je naša poglavitna dolžnost, da stremimo vedno in povsod za tem, da posopšujemo njih iztrebljenje. Naš najvažnejši državni in nacionalni problem obstoja v tem, da dosej ločene dele našega naroda, naše široke domovine, čim hitreje in čim trdnje zvežemo in stremo ter spojimo. To je najvišji nacionalni in državni interes, kateremu mora služiti vsaka stranka, ki je zares državotvorna. Kdor danes vrača Nemcem one važne gospodarske in kulturne institucije, ki so jih imeli kot naši gospodarji, ta podaljšuje njih moralno in dejansko vplivnost med nami. Poudarjamo še enkrat: ne bojimo se njihovih desetstisočev, toda amalgamiranje doslej narodno razdrapanega obsejnega ozemlja se s tem prav občutno ovira in zakasnjuje. Mi pa se nahajamo na taki poziciji, da mora biti čim hitrejša notranja konsolidacija naše kraljevine eden naših bistvenih ciljev. Kajti država mora biti čim preje na zrakaj utrjena, da bo kos velikim zahtevam, ki se bodo nedvomno od zunaj stavile nanjo.

Po naravnem razvojem potu bodo Nemci in nemškutariji iz naših bivših štajerskih mest v nekaj desetletjih kot posebne skupine izginili. Ako jim sedaj vračamo njihove predvojnne pozicije, jim na ta način sami umetno podaljšujemo življenje in ustvarjamo s tem svojemu severnemu sosedu oporne točke med nami. To pa ne sme in ne more biti.

Gospoda radikali bodo to naše naziranje morda razumeli, ako se spomnijo, s kako ogorčenostjo je vsa srbska in hrkati vsa nacionalna jugoslovanska javnost zavrnila izvajanja klerikalnega poslanca Sušnika, ki je pleđiral za — avtonomijo Makedonije. Kajti zavedali smo se, da je avtonomija Makedonije le krinka za težnjo po zedinjenju te dežele z Bolgarsko; danes izpolniti težnjo ne taki avtonomiji, bi se reklo, izročiti to deželo v roke bugarskem, torej legalnemu terorju Aleksandrova in drugih podobnih četaških kolovodij. Mi pa smatramo in bomo vedno smatrali Makedonijo za sestavni del naše kraljevine in zato nikdar ne bomo soglašali niti z najmanjšimi koncesijami v smeri bugarske ali jim dajali potuho s podobnimi govori, kakor je bil Sušnikov. Tudi tam gre za to, da se proces narodnega amalgamiranja čim najbolj pospeši in da se konsolidacija v jugoslovanskem smislu čim hitreje dovrši. Vsaka stranka, ki se smatra za državotvorno, mora to težnjo priznati za svojo.

Podobno je naše stališče v narodnostnih vprašanjih v Voivodini in rovsod, kjer se pojavijo. S tega stališča tudi motrimo najnovejšo radikalno kupčijo z Nemci v Sloveniji. Njihove koncesije absolutno odklanjamo kot državni in narodni notranji konsolidacijski škodljive, prav tako, kakor smo odklonili vsakršni defetizem glede Makedonije.

Razmere v južni Srbiji

Ministrski svet pod predsedstvom kralja.

Beograd, 9. februarja. p. Danes je bila od 11. do 13. na dvoru seja ministrskega sveta pod predsedstvom kralja. Seje se je udeležil tudi ministrski predsednik Pašić, ki je že ozdravel. Razpravljali so o razmerah v južni Srbiji, posebno o javni varnosti. Za te razmere se je posebno interesiral tudi kralj, ki je zahteval, da mora biti akcija vlade v tem pogledu čim energičnejša. Minister za notranje stvari in vojni minister sta podala obširen referat. Notranji minister smatra, da so komitaiski upadi sedaj posebno namerjeni na to, da motijo volilno gibanje. Odborne so bile nove instrukcije za vojsko in žandarmerijo, ki bodo baie iako učinkovale.

Sanmargheritske konvencije bodo danes sprejele

POROČILO ZUNANJEGA ODSEKA JE ŽE PREDLOŽENO. — MUSKOLINI JE MORAL OSEBNO ZLOMITI FAŠISTOVSKI ODPOR.

Rim, 9. februarja. j. Na današnji seji zbornice je bilo predloženo poročilo zunanje-političnega odseka o konvencijah z Jugoslavijo ter v tisku razdeljena med poslance. Debatu bo pričela že jutri in ratifikacija bo, kakor se računa odobrena že v isti seji. Nato bodo seje zbornice za nekaj dni odgojene.

Dudanovo obstrukcijo proti predlogi je moral zlomiti sam min. predsednik Mussolini, ki je kot šef fašistov prisilil Dudana, da je odnehal.

Poročilo odbora izjavlja, da so sanmargheritske konvencije le spopolnitev odnosov izpeljava spalske pogodbe. Res je, da ne pripuščajo Italiji mnogo svobode, vendar je popolnoma krivo mnenje, ako se misli, da so z njimi omejeni interesi Italije. Poročilo priporoča, da zbornica izreče ratifikacijo čim preje, da se morejo razviti med Italijo in Jugoslavijo dobri odnosi. Sedanje razmerje škodi Italiji. Z odobritvijo konvencij dobi vlada proste roke, da pri-

stopi ureditvi vseh med Jugoslavijo in Italijo vseh vprašanj.

OBSTRUKCIJA POSL. DUDANA.

Rim, 9. februarja. l. Parlamentarna komisija za zunanje zadeve je danes končala diskusijo o sanmargheritskih konvencijah. Poslanec Dudan je nadaljeval svoj obstrukcijski govor, ki ga je prekinil večeraj. Za njim je poslanec Maz zucco (fašist) v Mussolinijevem imenu prosil Dudana, naj ne vstraja na svojem stališču. Dudan si je nato pridržal, da v zbornici spregovori še obširneše. Orlundovo poročilo je bilo sprejeto z vsem glasovi razen Dudana, Chiese in Lazarija.

PRIPRAVE ZA EVAKUACIJO SUŠAKA.

Sušak, 9. februarja. p. Italijanski častniki, ki stanujejo na Sušaku, so dobili naredbu, da pripravijo selitev na Reko. To se spravlja v zvezi s predstoječo evakuacijo tretje cone.

Radičev volilni proglas konfisciran

«MIROTVORNA ČOVJEČANSKA REPUBLIKA. VSEMU SVETU DIKA»

Zagreb, 9. februarja. r. Današnji blokaški listi so prineli volilni proglas Radičeve stranke. V tem proglasu ni nič novega, temveč samo to na kratko, kar je govoril Radič na shodih. Državno pravičnost je proglas naknadno zaplenilo v jutranjih listih popoldne pa v «Hrvat».

Uvodoma proglas ljuto napada vlado, ki si z novim volilnim zakonom hoče osigurati srbsko večino na rovaš Hrvatov. A vseeno Pašičeva vlada ne to dobila potrebne večine niti med srbskim narodom, Hrvati pa ji bodo še jasneje in odločnejše potrdili ono, kar so glasno izjavili že pri zadnjih volitvah. Nadalje razpravlja proglas o neodvisnosti in suverenosti hrvatske republike, obsegajoč Hrvatsko - Slavonijo - Dalmacijo z Medimurjem in Reko. Poleg suverenosti, ki daje tej hrvatski državi popolno ravno-

pravnost s srbsko, premore ona še lažje pravo: samoodlobo, izraženo pri zadnjih volitvah z 46 izvoljenimi mandati. Ako Bog da, nadaljuje proglas, bo pri sedanjih volitvah v banski Hrvatski dobila seljačka stranka vsaj 50 mandatov. Proglas navaja, da je republikanski tudi vse seljaštvo v Dalmaciji in Hercegovini, isto tako tudi v Bosni, Bački in Baranji vse razen pravoslavnega življa. V Srbiji pa republikanstvo šele tli. Z znanimi lozinkami, o veri v Boga, seljaški slogi ter republik vsemu svetu diki, poziva proglas seljake k volitvam in končuje: Iznad našeg hrvatskog roda — mir će zasjat, republika sloboda. Proglas so v imenu glavnega odbora HRSS podpisali Stjepan Radič, dr. Vlado Maček, Josip Predavec, dr. Stjepan Košutić in dr. Juraj Krnjević.

V zaščito svobode

Beograd, 9. februarja. pr. Popoldne je na podlagi sklepa glavnega odbora demokratske stranke Ljuba Davidović postavil pismo na ministrskega predsednika Pašića povodom preganjanja demokratskih uradnikov. V imenu demokratske stranke pismo najostreje protestira proti terorju vlade in navaja karakteristične slučaje preganjanja uradnikov. Demokrati narnanjajo, da bodo v novi narodni skupščini za to stavili vlado na odgovor in pod obtožbo.

Beograd, 9. februarja. pr. Sinoči je kralj sprejel v avdienci demokratskega poslanca iz krajinskega okrožja Gjorgja Popovića, ki mu je poročal o stanju v Krašini. Razgovorjal se je z njim voč kot dve uri. Danes je minister za notranje stvari sprejel g. Popovića in mu obljubil, da bo napravil red pri radikalnih uradnikih, ki v tem okrožju nečuvno terorizirajo narod.

Proti zlorabi kraljevega imena

Beograd, 9. februarja. p. Nocoj je imel sejo glavni odbor Pašičeve stranke. Na prvem mestu se je potrdila kandidatura pravosodnega ministra dr. Markovića v mostarskom okrožju, v čačanskem okrožju pa kandidatura Pašića. Nato je imel Pašić dolg govor, v katerem je izdal volilne parole in nasvete za volitve. Svaril je pred zlorabo kraljevega imena, češ da je zelo škodljivo in da ni priporočljivo, da radikalni poslanci in agitatorji govorijo, da je kralj z radikalci, ker to dela slab vtis na narod. Kakor se zatrjuje, je Pašić dobil v tem oziru zelo decidirane izjave vladarja. Končno so razpravljali o sporih v stranki, ki se vedno bolj poostrejuje.

Položaj v Bolgariji

Rekonstrukcija vlade.

Sofija, 9. februarja. j. Stambolijski je naznanil glavnemu odboru zemljoradniške stranke, da namerava rekonstruirati kabinet. Izstopili bi štirje ministri. O razpustu sobranja se ni definitivno sklepalo. Stambolijski je odločno demantiral govorice, da namerava Mala antanta nastopiti proti Bolgariji radi reparacij. Odnosi zlasti z Jugoslavijo so zelo prijateljski.

Denarna kriza

Finančni minister se «moče vmešavati».

Beograd, 9. februarja. r. Od vseh strani javljajo o težkem gospodarskem stanju, ki je nastalo vsled splošnega pomanjkanja denarja. Tudi v beograjskih bankah je nedostatek tekočih sredstev silno občuten. Minimalna obrestna mera je 15 odst., nekateri denarni zavodi pa zahtevajo do 23 odst.

Beograd, 9. februarja. r. Vaš dopisnik se je obrnil na finančnega ministra v vprašanju denarne krize, ki je zavladala v gospodarstvu. Finančni minister je odgovoril, da se neče vmešavati v gospodarsko življenje in da ne misli storiti nikakih korakov. Kar se tiče denarnih zavodov, industrialcev in trgovcev, smatra minister, da bi se s prodajo deviz, ki jih imajo v velikih količinah, pomanjkanje ublažilo. S tem bi se omogočil in pospešil promet z novčanicami. Minister pri Narodni banki nima novih kreditov in zahteva, da Narodna banka niti ne odgodi plačevanje svojim dolžnikom. Tudi je proti temu, da bi Narodna banka razširila kredite in povečala eskompt.

Zarota jugoslovanskih in laških komunistov?

Rim, 9. februarja. j. Oblasti so odredile nove aretacije komunistov. Nocoj se tu trdi da je vlada razkrila zaroto jugoslovanskih in laških komunistov, ki je bila iz Moskve podprta z ogromnimi sredstvi in naj bi istočasno v Italiji in Jugoslaviji izvajala razira.

Rim, 9. februarja. l. V E. indisijsko je policija s karabinierji odredila hišne preiskave pri vseh bolj znanih komunistih mesta. Našla je kompromitirajoče spise, knjige in letake ter aretirala 14 oseb, med njimi znana agitatorja Trampolnija in Tullija. Več aretacij komunistov je odredila policija tudi v Ogleju, kjer je ugotovila, da so dobivali tamonjski komunisti podporo od centrale tretje internacionale v Moskvi.

FAŠISTI V SEŽANI.

Sžana, 9. februarja. l. V gostilni «Alle tre corone» se je večeraj ustanovil sežanski fašo. Ustanovil ga je politični tajnik faša v Divači inženjer Guido Anelli. V odbor so bili izvoljeni sami Italijani.

Pred spopadom v Smirni

TURKI VZTRAJAJO NA IZGONU LADIJ. — ZAVEZNIKI GROZE Z OBSTRELJEVANJEM SMIRNE.

London, 9. februarja. sa. Po doseženem sporazumu med Francijo in Anglijo sta obe vladi sinoči poslali v Angoro noto, v kateri sporočata turški vladi, da so dobile zavezniške vojske ladje v Smirni nalog, da ostanejo v pristanišču ne glede na turške odredbe in se v slučaju potrebe branijo.

Turki so protestno noto zaveznikov zavrnili in vztrajajo na svoji zahtevi, da morajo zavezniške vojske ladje zapustiti Smirno. Tozadevno sporočilo je dospelo nocoj v London in je vzbudilo veliko vznemirjenje, ker se zdi konflikt sedaj neizogiben. Ministrski svet je imel kratko posvetovanje, na katerem je sklenil, da ostanejo instrukcije, dane vojnim ladjam v Smirni, v polni veljavi. Ladje se bodo torej branile z orožjem in v slučaju turškega napada bombardirale Smirno.

Večeraj je prispela v Smirno še angleška ladja «Curacao», da pomaga vojni ladji «Kallipae». Poleg teh se

nahajata tam še angleški vojni ladji «Salute» in «Imbros of India», dve angleški križarki, 4 ameriški torpedni čolni, ena francoska križarka in en to-povski čoln in po ena italijanska in nizozemska križarka.

London, 9. februarja. s. Reuterjev urad poroča iz Carigrada: Turški poveljnik v Smirni je skrajšal rok za odhod tujih vojnih ladij danes do solnčnega zahoda. Združeni vrhovni komisarji zaveznikov so posvarili turškega komandanta radi tega povelja in ga opozorili na veliko odgovornost.

ZAKAJ TURCIJA NI PODPISALA MIRU?

London, 9. februarja. s. «Reuter» poroča iz Carigrada: Izmet paša je zavrnil podpis mirovne pogodbe, ker obstoja med Turčijo in sovjetsko Rusijo tajna pogodba, po kateri Turčija brani Rusije ne more skleniti nikakega miru.

Francozi napovedujejo še nadaljne zasedbe

OKUPACIJA POMORSKIH LUK? — VEDNO SRDITEJSI BOJ V PORUHJU.

London, 9. februarja. s. Listi so izvedeli na francoskem zunanjem uradu, da namerava Francija za slučaj pasivne resistance napram francoskim ukrepom uvesti nove kazenske odločbe in sicer zasedbo nemških pomorskih mest in na ta način kontrolirati nemški avoz in izvoz. Angleški krogi so sprejeli to naznanilo z vidnim nezadovoljstvom.

Pariz, 9. februarja. j. Poincaré je imel večeraj z vojnim ministrom ter maršalom Joffrem in Fochom razgovor, o čigar vsebini se čuva najstrožja tajnost. V informiranih krogih se zatrjuje, da je šlo za načrt o prevzemu celokupnega železniškega omrežja jugozapadne Nemčije v francoske roke.

Berlin, 9. februarja. s. Wolffov urad javlja: Večeraj so bili na kolodvoru v Wan ne napadeni d-vlak iz Essena v Hamburg in dva osebna vlaka. Vlakospremnio osebe in potniki so morali vlake zapustiti. V gneči pri izhodu je bilo več oseb, med njimi tudi ženske in otroci, ranjenih. Na trgu pred kolodvorom so množico prepodile strojnice; po mestu jih je zasledovala konjenica. Potniki so se umikali brez upora. Poštni uradnik, ki ni dovolil Francozom vstopa v poštno ambulanco, je bil ranjen. Francozi so nato oplenili tri zaboje v katerih je bilo več milijonov mark. (Vest prihaja iz nemškega vira in jo je treba sprejeti zato z vso rezervno. Ured.)

Essen, 9. februarja. j. Francozi so s pomočjo svojih čet za silo uredili prometno službo. V zadnjih dneh je zahtevalo mnogo delavcev višje merda. Danes so prispeli prvi transporti iz Poljske

in gornje Šlezije najetih delavcev, katerim je zagotovljena dnevna merda 40 do 50 tisoč mark.

Berlin, 9. februarja. s. Od večeraj povzročujejo Francozi v tovarnem prometu zopet znatne težkobe in dopuščajo le toliko vlakov iz zasedenih krajev, kolikor jih pride. Železničarje preganjajo siloma s kolodvorov. Pri Oberhausenu streljajo Francozi v bližnji gozd.

NESOGLASJE MED FRANCOZI?

Berlin, 9. februarja. s. Listi opozarjajo na pariske vesti, ki poročajo o vsak dan hujše se pojavljajočem nezadovoljstvu z dosedanjimi uspehi v ruhrskih ozemljih. Francozi so vsak dan v večjih stiskah. Prišlo je do sporov med vrhovnimi poveljniki in inženjersko komisijo. Produktivne jamešine so brez produkcije in vsak dan bolj propadajo.

FRANCOSKI DEMANTIJI

Pariz, 9. februarja. l. Nemški listi objavljajo neprostanto razne vesti o surovem vedenju francoskega vojaštva napram domačemu prebivalstvu v Poruhju. Tako so med drugim poročali, da je neki francoski častnik udaril v Weimaru z bičem nemškega policijskega agenta, da so francoske oblasti ponekod «revirirale» nemške žene in deklice za francoske vojske, da so Francozi v Essenu zasedli bolnico itd. Francoska vlada zavrača vse te in podobne vesti v največjo odločnostjo in ugotavlja, da postopajo francoske vojske in civilne oblasti v Poruhju vseskozi korektno; ostro. a pravično ravnojo le z onimi, ki sabotirajo železniški in poštni promet.

Umor poljskega pravoslavn. metropolit

Varšava, 9. februarja. s. Divši rektor pravoslavne seminarja v Cholmu arhimandrit Smaragd Lapiszenko je izvršil na metropolitu pravoslavne cerkve na Poljskem Gregorja Jarosceszkijskega, kateremu je metropolit podlegel. Lapiszenko je izvršil dejanje iz maščovanja, ker ga je metropolit vedel neposlušnosti odslavil iz urada.

Angleški dolgovi Ameriki

Ameriški finančni odbor odobril amortizacijo pogodb.

Washington, 9. februarja. j. Finančni odbor reprezentativne zbornice je danes z vsemi glasovi proti enemu sprejel pogodbo z Anglijo glede odplačevanja dolgov. Jutri bo zbornica najprej v plenarni seji pogodbo ratificirala. Član ameriške komisije za poravnavo dolgov Burton je izjavil v odboru, da tudi druge države ne bodo dosegle ugodnejših pogojev kot jih je Anglija.

RAŠINOVA BOLEZEN.

Praga, 9. februarja. s. O zdravstvenem stanju dr. Rašina se poroča. Na bazi obh pljučnih kril se je razvilo suho, vendar pa omejeno vnetje rebrne mreže. Stanje je sicer zadovoljivo.

VELIKA RUDNIŠKA NESREČA.

Več sto delavcev zasutih. London, 9. februarja. j. V rudniku Pawson se je danes zgodila strahovita katastrofa. Mnogo sto delavcev je zasutih. Do večera so potegnili 97 trupel ubitih rudarjev iz rovov.

PONEVERBE PRI ITALJANSKIH ŽELEZNICAH.

Rim, 9. februarja. l. Pri milanski železniški upravi so ugotovili poneverbe v skupnem znesku 840.000 lir. Proti 16 uradnikom se je uvedla disciplinarna preiskava.

Borza dne 9 febr.

Zagreb, devize: Dunaj 0.15, Berlin 0.34 — 0.35, Budimpešta 4.05 — 4.20, Milan 504 — 515, London 500 — 503, New York 106 — 107.25, Pariz 655 — 660, Praga 316 — 319, Švica 2010 — 2020, Sofija 60, Varšava 0.31, valute: dolar 105 — 104, češke krome 310 — 314, lire 500 — 503.

Dunaj: Beograd 649 — 651, Berlin 2.30 — 2.40, Budimpešta 26.85 — 26.95, London 332.950 — 333.550, Milan 3436 — 3444, New York 71.275 — 71.425, Pariz 4469 — 4481, Praga 2112 — 2118, Sofija 439.50 — 440.50, Varšava 1.93 — 2.03, Curih 13.360 — 13.390, valute: dolarji 71.200 — 71.500, lire 3402.50 — 3417.50, dinarji 640 — 644.

Praga: Dunaj 4.775, Berlin 10.50, Rim 165.75, Budimpešta 134, Pariz 213, London 160.875, New York 34.30, Curih 646.75 Beograd 32.50.

Curih: Berlin 0.01625, New York 533.25 London 24.92, Pariz 33.20, Milan 25.70, Praga 15.85, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2.50, Beograd 4.95, Sofija 3.15, Varšava 0.015, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krome 0.00755.

Berlin: Dunaj 43.89, Budimpešta 1185, Milan 148.627, Praga 93.266, Pariz 192.018, London 143.640, New York 30.622, 25, Curih 583.537. Beograd 29.127.

Santamarheritske konvencije

Rim, 9. februarja.

Včeraj ob 18. se je zopet sestala zunanje-politična parlamentarna komisija, da nadaljuje razpravljanje o konvencijah, sklenjenih v St. Margheriti. Takoj v začetku se je nastopil tržaški fašist poslanec Giunta, ki je izrazil svoje obznanje na dejstvo, da mora parlament sprejeti konvencije take vsebine, kakršna ne odgovarja interesom Italije.

Za poslanecem Giunto se je oglasil k besedi Giolitti. Poudarjal je, da se razpisna pogodba ne more smatrati za uresničenje italijanskih aspiracij. Pripomnil je, da je nesrečne rešitve jadranskega problema kriva Nittijeva vlada, ki je pahnila Italijo v težke nemire. — Orlando je opozarjal na željo šefa kabineta, ki želi in hoče, da se pogodba ratificira kakršna je.

Po nastopu Orlando je prišlo do neprijetne scene. S sedeža se je dvignil zadnji poslanec Dudan. Nastopil je vehementno zoper ratifikacijo pogodbe ter je zahteval, naj se pogajanja z Jugoslavijo začnejo iznova.

Večina članov komisije je nato kljub Dudanovemu ugovoru sprejela **vladni predlog** ter naročila Orlando, naj sestavi zapisnik o poteku seje. V ostalem pa so vsi pritrdili čustvom, katerim je dal izraza posl. Dudan, poudarjajoč, da se je treba za Dalmacijo še naprej boriti. Socijalistična poslanca Treves in Modigliani sta se Dudanovemu stališču pridružila v celoti.

Dalmatinski fašisti so poslali svojemu poslancu Dudan v Rim brzojavko nastopne vsebine: »Razburjenje po vesti, da se predlože santamarheritske konvencije zbornici, vas prosimo, da če mogoče preprečite posledice, ki bi jih moglo imeti sprejetje konvencij, katerim se uprte z vso silo.« Dudan je odgovoril, da bo branil interese Dalmacije do zadnjega.

Zloba in fantazija

«Slovenski Narod» se gostobesedno izmotava iz zagate, v katero so ga spravile kravje kupčije njegovih pravih političnih gospodarjev, velesrbskih radikalcev. Mi pisca dobro poznamo in se zato ne čudimo, da n. pr. molči kot grob na našo konstatacijo, da je takozvani Peskov akt (revizijsko poročilo) izročil v objavo takratni poverjenik za pravosodje dr. Ravnihar.

Najbolj zabavna je trditev, da so «mladinski listi» pretirano slikali madžarsko nevarnost ter zahtevali «veliko vlado», da bi prišli zopet na krmilo. S sabljo je rožljali proti Madžarski v abotno naplajenem tonu edino «Slovenski Narod» in isti list je tudi priobčeval senzacionalne depeše o sestavi «velike vlade». Mi smo se takrat iz teh senzacij le norčevali, kakor je čitateljem morda še v spominu.

Kako je z željo Svetozarja Pribičevića priti v kabinet, o tem pove volilni proglas Stojana Protića dovolj. Pašić je vabil Pribičevića (seveda ne le osebnost), pa Pribičević — ni hotel. «Slovenski Narod» je takrat poročal — ravno narobe.

Naših informacij o nemško-radikalnem paktnu ne morejo stariji ovreči z niti enim dejstvom. Še gosp. Hribar, ki jim tako radi pošilja iz Beograda telegrame, se ni oglasil. Navzlic temu trdijo gospodje, da so «Jutrove» informacije vse izmišljene in zlagane. Akoravno ojskiški oficijelni «Radikal» službeno potrjuje zaključek pakta! «Slovenski Narod» gre tako daleč, da iz komunikeja nemške stranke, ki smo ga tudi mi citirali, sklepa, da bodo Nemci v Sloveniji postavili svoje samostojne kandidature. Na te kandidature smo radovedni!

Infamija je «Narodova» notica o »porajanju med mladinskimi voditelji in Nemci». Celjsko nemško-nacionalno glasilo je v maščevalni zlobnosti zapisalo, da vé za posredovalce, ki bi ne imeli nič proti temu, ako bi Nemci glasovali za demokrate. Iz tega je konstruiral «Slovenski Narod» ponudbo demokratov za pakt z Nemci in pogajanja med Nemci in dr. Kukuljevičevimi pooblaščenici! Nasproti temu imamo le reči, da je to prosta izmišljotina. S karakterističnim izgovorom na celjsko nemško-nacionalno glasilo pa se «Slovenski Narod» otrese odgovornosti, ker je predvčerajšnjim sam trdil, da tudi on vé, «da so se Kukuljevičev mešetarji pogajali z Nemci in da so se pogajanja razbila». Naj torej ne poziva «Cillier Zeitung», temveč naj sam pove ime, na ponudbo. Ali pa naj se oba brata sporazumeta ter složno iznese, kar vesta. Pokazalo se bo, da znata le složno obrekovati. In to je končno složni smoter obeh, kakor sta si tudi v tem složna, da so celjske incidente uprizorili — demokrate.

IZJAVA DR. KUKOVCA.

Od narodnega poslana dr. Kukuljevičev smo prejeli sledeče sporočilo: Z ozirom na namigavanje «Slovenskega Naroda» v številki z dne 9. februarja, da sem se jaz direktno ali indirektno v svrhu pridobitve podpore od strani Nemcev za volitve v narodni skupščini v korist demokratski stranki pogajal v škodo naših nacionalnih kulturnih pridobitev od narodni meji, mi bo v pravo zadoščenje ako

izvoli «Slovenski Narod» objaviti razsodbo okrajnega sodišča v Celju z dne 12. decembra 1922, C. G. 1 12/22 tičočo se sporne predmeta glede družstvene hiše «Deutsches Haus» v Celju, kjer sem jaz kot zastopnik kuratorja nemške hiše gosp. Ivana Prekorskega po triletni pravdi eksozive instance dosegel sodni izrek, da se razveljavi kupna pogodba ex 1919, razveljavena med odborom društva «Deutsches Haus» v Celju kot prodajalcem ter 12 celjskimi Nemci kot kupci, ki so s to kupčijo hoteli nemško hišo v prikriti obliki kot privatno lastnino, v resnici pa dejansko kot bojno orožje celjskih Nemcev ohraniti celju, kateremu je bila ustanovitev nemške hiše posvečena že pred vojno. Pokrajinska uprava, katere vodstvo je v mnogem identično z lastništvom «Slovenskega Naroda» bo tudi glede drugih takih spornih vprašanj, posebno glede nemškega Dijaškega doma v Mariboru, v položaju, iz svojih utisov pojasniti, kako sem jaz izdal slovenske pridobitve na narodni meji Nemcem. Prihajam, da se pred vsakim resnim forumom, ki želi o tej zadevi razpravljati, še posebej dožene popolna lažnjivost sumničenja «Slov. Naroda», da bi bil namreč jaz v katerikoli obliki ali sam ali po kakem posredovalcu ali o priliki volitev ali brez ozira na iste — naše nacionalno vprašanje kompromitiral. Dokler gospodje od «Slovenskega Naroda» niso tako odkriti, da govorijo jasno o tej zadevi, bo javnost, ki pozna moje delovanje, morala priznati, da je resnica ravno nasprotno, da stojim ravno jaz vedno odločno na braniku za ohranjanje naših narodnih pridobitev.

Maribor, 9. februarja 1923.

Dr. Vekoslav Kukuljevič.

IZJAVA DR. ŽERJAVA.

Da onemogočimo vsako nadaljnje slepomišljenje «Slovenskega Naroda», ki se je zatekel k laži, da se mu ni treba zameriti Ivanu Hribarju in radikalom, je naše uredništvo vprašalo še gospoda dr. Žerjava, kot predsednika oblastne organizacije JDS v Ljubljani, ali se je res kedaj JDS pogajala z Nemci za kak volilni kompromis. Dr. Žerjav je izjavil:

«Jaz bi moral o tem kaj vedeti. Nemci imajo volilno pravico šele od lani. Obdolžitev «Slovenskega Naroda» smatram za ordinarno laž, s katero ta list skuša skriti svojo zadrego radi zemunske konvencije, katere se ne upa obsoditi. Trudi se zamenjati nemška parola je izdana, radikalstvo pa je razkrinkano na poslu, ki ga nismo pričakovali.»

Politične beležke

+ Neumestna samohvala radikalcev. Uradnik nam piše: Glasilo velesrbskih radikalov v Ljubljani hvali vlado, da je predložila zakonodajnemu odboru povišanje draginskih doklad, češ, da so državni nameščenci «lahko potolaženi», ker je to, kar dobe, — «vendarle nekaj, česar v doglednem času ne bi mogli pričakovati, da se ni zavzela radikalna stranka ter njen minister Zupančič za bodo prekosaškega uradništva». Članek milostno prizna — ker dejstev ne more utajiti — da ima poslanec Reisner velike zasluge za prizadevanje v prilog državnim nameščencem. Resnici na ljubo pa treba ugotoviti, da so bili baš radikalisti, ki bi onemogočili posl. Reisnerju, da bi podrl že v zadnji skupščini z novo službeno pragmatiko ter radikalno regulacijo vseh službenih prejemkov za aktivne in vplojene državne nameščence. G. Pašić je za čas vladne krize vladarju brez ovinkov povedal, da radikalna stranka noče sprejeti službene pragmatike. Teror, ki ga sedaj vrši vlada nad uradništvom, dokazuje, zakaj so bili radikalisti proti pragmatiki. V ostalem se vladi ni treba hvaliti, da so poviški sedaj sprejeti. Le pod pritiskom uradniških organizacij je deloma popravljen krivica. Že z decembrom bi šli uradništvo poviški po kumanidiju, ki so bili izdatno večji, zlasti za poštarstvene in sluge. Ti se sedaj z radikalno dokladno lahko obrišejo pod nosom, drobno, ki smo jo uradniki več dobili, jim bo ravno nova draginja pojedla. Če za koga, volja za radikale, kar se tiče draginskih doklad, pregovor: Lastna hvala se pod mizo valja.

+ Klerikalni avtonomistični humbug. V večernjem «Ljudskem Dnevniku» je priobčil dr. Susteršič na naslov politike SLS članek, v katerem ostro udriha po klerikalcih, češ, da so baš oni lahkomišelnost razbili avtonomijo v Sloveniji, izpraznili avtonomne blagajne ter «hladnokrvno prepustili obglavljeno ljudstvo usodi». Članek piše, da so imeli klerikalci, ki so razpolagali v narodni vladi z absolutno večino, vso oblast v Sloveniji v taki meri v rokah, kakršno sta popreje imela vlada in cesar. Noben cesar in noben kralj da ni mogel klerikalcem braniti, da avtonomijo v Sloveniji še razširijo, ker so sami izvrševali ne samo vso vladno oblast, temveč tudi oblast državnega poglavarja. «Kako pa je razumela svojo nalogo SLS?» vprašuje članek ter na to odgovarja: «Vladni sedeži so bili komaj gorki. Odkar so sedli vanje današnji prvobitni avtonomije, že so dvignili svojo vladno pest in razbili do zadnjega drobca avtonomije dežele. Nabrani deželni denar pa se je porabil za držav-

ne potrebe. Bil je kratek in tragičen konec avtonomije, povzročen z izredno brutalnostjo od tiste stranke, ki danes obljubuje, da bo ljudstvu izvojevala avtonomijo. Čemu je več verjeti njenim obljubam nego njenim dejanjem? Kateri pameten človek daje več na besede kot na dejanja? Besede so poceni, dejanja kaj veljajo.» Na koncu opisuje članek žalostne posledice, ki so nastale za Slovenijo vsled razbitja deželne avtonomije po SLS. — Izvajanja dr. Susteršiča o uničenju avtonomije po SLS so tem bolj zanimiva, ker dokazujejo, da tudi klerikalci — in na te se naslanja dr. Susteršič — pravilno presojaio sleparijo, ki jo uganja vodstvo SLS z volilno parolo o avtonomiji.

+ Halucinacije gosp. Pušenjaka. Bivši poslanec klerikalne stranke G. Pušenjak je dopisniku zagrebške «Sloboodne Tribune» izjavil, da so izgledi za klerikalno stranko v Sloveniji tako povoljni, da bo ona dobila 16 mandatov, in sicer v mariborskem okrožju 10, a v ljubljanskem 6 mandatov ...

Po svetu

— **Luđendorff na Dunaju.** Kakor smo poročali, so dunajski delavci v torek na dunajski predmestni postaji Hetzen-dorf ustavili vlak, v katerem se je vozil general Luđendorff iz Celovca na Dunaj, in zahtevali, naj se general vrne naravnost v Nemčijo. Luđendorff je na to zahtevo navidezno pristal in se res odpeljal nazaj, a le za eno postajo. S prihodnim vlakom se je vrnil zopet na Dunaj, kjer pa je moral policiji obljubiti, da ne bo stopil v nikake politične stike. Kljub temu pa žilica Luđendorffu ni dala miru in šel je govorit na neki narodnosocialni shod. Ko je policija o tem zvedela, je poslala tja komisarja, da vpraša gospoda «generalldmaršala», kako se strinja njegovo postopanje z njegovo zastavljeno besedo. A Luđendorff je zavohal smodnik in izginil še pred komisarjem prihodom. V tem se je razvedela njegova navzočnost tudi med delavstvom in tako so postala ta za veleneskega pro-pagatorja zopet prevroča. Na vse zgo-daj se je naslednje jutro naskrivaj od-peljal z Dunaja proti Bavarski, kjer se mu menda ni bati takih sprejemov, kakor jih je doživel po Avstriji.

— **Obsodba krivcev v Bolgariji** stopa v akutni stadij. Parlamentarna komisija, ki se bavi s to zadevo, je svoje delo končala in bo refert predložila tekom prihodnjega tedna sobranju. Istočasno je kasacijsko sodišče v Sofiji objavilo definitivne rezultate ljudskega glasovanja o krivdi posameznih ministrov. Glasovanje izkazuje sledeče številke: Gešov 681.970 glasov za «kriv», 251.175 za «nekriv», Todorov: 681.007 in 251.350, Danev: 682.038 in 251.121, general Vazov: 681.680 in 251.715, Malinov: 682.513 in 251.523, Danilov: 681.519 in 251.703.

Prosveta

Ljubljanska drama. Sobota, 10. ob pol 20.: «Idiot». Izv. Nedelja, 11. popoldne: Zaprt. Ob 20.: «Ugrabljeni Sabinke». Izv. Ponedeljek, 12.: «Madame Sans Genc». C. **Ljubljanska opera.** Sobota, 10.: «Mefistofeles». D. Nedelja, 11.: ob 3. pop.: «Rigoletto». Izv. **Šentjakovski oder v Ljubljani.** Nedelja, 11.: «Stari grehi». **Mariborsko narodno gledališče.** Sobota, 10.: «Ljubosumje». C. Nedelja, 11.: ob 15. uri «Namišljeni bolnik». Znižane cene. Zvečer «Baron Trenk». Izv.

Marijonetno gledališče v Ljubljani. Mestnem domu je moralo zaradi obolosti dveh igralcev in režiserja zopet ukiniti redne nedeljske predstave. Med tem se vršijo važe z novo izpopolnjenim osebjem in pripravljajo nove igre. Vodstvo upa, da v kratkem premaza vse ovire in da bo zamoglo gledališče za kake 2 tedna zopet pričeti z rednimi predstavami.

Sprememba repertoarja v Mariboru. Zaradi nenadnih zaprek se je repertoar moral v toliko spremeniti, da se uprizoril v nedeljo zvečer namesto «Fausta», «Baron Trenk». Vlogo komtese Lidije poje ga. Mitrovičeva.

Kurz iz zgodovine umetnosti v Ljubljani. V soboto dne 10. februarja ob 6. uri zvečer se vrši v zbornici bivšega deželnega dvorca redno predavanje. Tema: «Toekanska umetnost XV. stol.». Predavatelj: Dr. Izidor Cankar.

Ruska cerkev v sedanosti in bodočnosti je naslov ruskega predavanja, ki ga bo imel v nedeljo ob 15. uri na ljubljanski realki prof. N. Jezerski. Vstopnina (po 5, 3 in 1 Din) gre v prid revnih ruskih dijakov in ruske knjižnice.

Sokolstvo

Sokolska župa Ljubljana I. Letna glavna skupščina se vrši v nedeljo 11. t. m. ob 9. uri popoldne v magistratni dvorani. Starešinstvo.

Sokol Ježica. Danes ob pol osnih zvečer je v društveni sobi splošnoodstopno predavanje o röntgenovih žarkih.

Prednaki tečaj Sokolske župe Ljubljana I. se vrši ob 18. do 25. februarja v Ljubljani. V tečaj se je pri-glasilo 23 članov in 24 članic.

Sokolsko društvo na Javorniku je dne 7. februarja priredilo lepo uspešno poslovljalno večer svojemu, k vojakom

v poklicanemu najboljšemu članu, dr. Pavlu Sobrie. V jednatih govorih so se od dr. Pavla poslovili učitelji Fer-luga, Krof in učitelj Kokalj, novostano-vljeno tamburaško društvo pa je ne-umorno sviralo odhajajočemu bratu v slovo.

Sport

Drsalna tekma za prehodno darilo dr. G. Fuchsa, razpisana prvotno za 11. t. m. se vrši, kakor smo že poročali, 11. t. m. ob 8. zjutraj na drsališču Ilirije ob Celovski cesti (Čekinov grad). Drsališče je v poslednjih dneh zopet v najboljšem stanju in omogoča tekmovalcem osobito ob jutranjih in večernih urah reden trening. Tekmovanje se vrši v dveh skupinah: za seniorje, kjer pripade zmagovalcu prehodno darilo, in za juniorje. Razpis in skicirani liki so na vpogled v pisarni Sportne zveze, Narodni dom in na drsališču Ilirije.

Novi in stari sneg za smučarje. Do šeste ure zvečer smo telefonski zbrali sledeča poročila o snegu: Na **Rakeku** okrog 2 cm novega snega nad travo, smuke ni. Isto na **Dolenskem**. — **Bohinj** ima okrog 3 cm novega suhega pršica, toda nad travo, smuke ni. — **Iz Kamni-ke** javljajo, da je med tednom povsem vzelo ves sneg tako z Velike kakor s Kriške planine. Danes je sicer padlo za 2 — 3 cm novega vlažnega snega, toda smuke ni. — V **Kranjski gori** je sneg na južnih pobočjih vzelo, na severnih senčnih pobočjih pa ga je ostalo skoraj toliko, kolikor smo ga pustili zadnje ne-deljo, nad njim je zapadlo do 3 cm no-vega suhega pršica, tako da je smuka tod dobra. Isto velja za pot na Vršič višje mosta. — **Z Kotečami** nismo dobili zveze, najbrže bo isti položaj, kakor v **Kranjski gori**. — **Lom nad Trčičem:** V Jesen-planini severno Storžica in na Ko-šuti na senčnih straneh še nad pol me-tra starega snega, nad njim 3 cm novega suhega pršica, smuka tod izborna. Semkaj gresta «Ilirija» in LSK. Odhod iz Ljubljane v soboto popoldne ob 3. z južnega kolodvora, prenočišče po dogo-voru bodisi v Trčiču ali na senu v Lo-mu, odtod odhod v nedeljo okrog 6. ure zjutraj. Opoldne bivak. Povratek zvečer iz Trčiča z vlakom ob 19. in 16 min. — V Trčiču se pridruži nekaj domačih smučarjev. (Event. nameravane ture na Ra-kično, Kriško planino in Kucej zato ni-kakor niso priporočljive. V počtev pride-jedino le še Kranjska gora in Planica poleg Trčiča-Loma, kamor se napoti v soboto pop. večina ljubljanskih smučar-jev.)

Kranjska hranilnica proti Filharmonični družbi

Kranjska hranilnica je vložila proti Filharmonični družbi v Ljubljani tožbo za izplačilo obresti od posojila 5000 gld. v znesku 429 Din 55 p. Stvar je samo po sebi sicer čisto v redu, zanimiva pa je vsekakor nestrpnost te nekdanj mogočne zakonitnice in podpirateljce pan-germanskih teženj v naših pokrajnih proti Filharmonični družbi, ki je je pod rajujo Avstrijo, ko je bila družba še v nemških rokah, kar obsipala e podpora mi, dočim je družba sedaj, ko je prišla v slovensko posest, nenadoma padla v nemilost. Kranjska hranilnica je po pre-vratu sicer istotako prišla v nove roke, vendar pa se kljub temu opaža še ved-no mogočen vpliv nemških gospodov, ki se je v najnovjšem času še izdatno po-vedal. Pravni konzulent hranilnice je Nemec, bivši višji sodni svetnik v pok-Hauffen, pravni zastopnik dr. Ravnihar, ki pa je včeraj pred okrajnim sodiščem prepustil svoje mesto zagriznemu Nem-cu dr. Sajovicu. Filharmonično druž-bo je zastopal dr. Krojčič, navzoč je bil tudi njen sedanji predsednik, sodni svetnik skladatelj dr. Anton Lajovic.

Filharmonična družba je po svojem zastopniku v glavnem pripoznala tožbe-ni zahtevek Kranjske hranilnice, kom-penzando je pa ugovarjala protiterjatev proti Kranjski hranilnici za izplačilo v znesku 11.244 Din 12 p. Evo nekoliko predgovodine o tem: Leta 1895 je umr-la v Ljubljani Leopoldina Gregorič, ki je zapustila svojo hišo Pred škofijo št. 22 v Ljubljani Kranjski hranilnici pod pogo-jem, da bo čiste dohodke iz hiše uporabljala samo za pospeševanje nem-škega šolstva in penzijskega sklada Fil-harmonične družbe. Kranjska hranilni-ca je legat sprejela in do prevrata tedaj še nemški Filharmonični družbi tudi ved-no izplačevala del čistih dohodkov, iz imenovane hiše. To pa je prenehalo takoj, kakor hitro je prišla Filharmonična družba po prevratu pod državno nadzor-stvo. Kljub temu pa je figurirala tudi po prevratu v knjigah Kranjske hranilnice kot prejemnik polovice dohodkov iz le-girane hiše Filharmonična družba. V res-nici pa je prevzemal zneske za nemški, tudi že razpuščeni «Schulverein» in za Filh. družbo višji sodni svetnik Hauffen, ki pa je slednji družbi pripadajoči zne-sek, kakor trdi, izročal direktno gospej Angeli Zohier in Hansu Gerstnerju, do-čim se ni znano, kam je šel denar za «Schulkaratorium». Ker sta bila «Schul-verein» in «Schulkaratorium» kot edina zastopnika nemškega šolstva v Sloveniji razpuščena, bi moral v smislu oporoke Leopoldine Gregorič pripasti ves doho-dek iz hiše edino Fil. družbi, od kate-rega pa po prevratu ni prejela niti vi-narja.

Zastopnik Kranjske hranilnice je pred-lagal preložitve razprave, češ da so mu te stvari popolnoma neznane. Predsed-nik Filh. družbe dr. Lajovic: «Vse na-vedbe so izpisek iz aktov. Kranj-ska hranilnica sabotira naše narodne

stvari in je njena tožba naa pristrana, da pridemo a tem na dan. Prosil sem Kranj-sko hranilnico, naj nam toženi znesek 429 Din 55 par odpusti in interveniral v tem oziru tudi na namestništvo, toda prošnja je bila kratkoročno odbita. Ako že misli Kranjska hranilnica nastopati proti nam s slikanami, potem tudi mi ne bomo mirovali».

Razprava je bila preložena in bomo o nje izidu še poročali.

Objave

* **Primorski visokošolci v Ljubljani** priredijo s sodelovanjem primorskih go-spa v prid revnim tovarišem danes, dne 10. februarja 1923 v Narodnem do-mu I. primorski ples. Vstop proti vabilu. Kogar se je pri razpošiljanju vabil po-motoma prezrlo naj se blagovoli javiti z dopisnico na stud. med. Ante Dancu, un-lverza.

* **Društvo «Soča» v Ljubljani** priredi v soboto, 10. t. m. v salonu pri «Levu» za člane in prijatelje-neplesalce «družab-ni prijateljski sestanek». Začetek ob 8. Vstop prost.

* **Podporno društvo železniških usluž-bencev v Ljubljani** sklicuje v nedeljo dne 18. februarja t. l. ob 8. zjutraj v prostori-h društva «Slavec» v Narodnem domu v Ljubljani občni zbor z običajnim dnev-nim redom.

* **Koncert v telovadnici Narodnega do-ma v Ljubljani** vrši se v sredo 14. t. m. ob 8. uri zvečer. Vstopnina 2 Din.

* **Predprodaja vstopnic za maskera-do ljubljanskega Sokola** se vrši danes ob 5. do 7. pop., v nedeljo ob 10. — 12. do-poldne, v ponedeljek ob 5. do 7. pop. in v torek ob 11. do 1. pop. Vstopnina za čla-ne okolskih društev 10 Din za nečlane 20 Din.

* **Sokol I. v Ljubljani.** Za domačo maskerado na Taboru je opaziti precej zanimanja. Vse bo maskirano. Na spo-redku ples, petje, maček v žaklju, doher čaj, fini pustni krofi itd.

* **Sokolsko društvo Ljubljana II.** pri-re-di na pustni torek, 13. t. m. ob 8. zvečer v dvorani hotela Tivoli plesni večer. Do-stojne maske dobrodošle. Sodeluje god-ba Sokola I. Poleg godbenih točk in plesa bodo na programu tudi druge velezaba-vne točke in so vse priprave že v naj-boljšem teku, tako da bo nudil ta večer vsakomur obilo zabave in razvedrila. Nihče naj torej ne zamudi te prireditve, za koje sljajen uspeh že v naprej jamči-jo vse dosedanje družabne prireditve So-kola II.

* **Stavbni odsek Sokola Moste** vabi na veliko maskerado, ki jo priredi v nedeljo 11. t. m. ob 6. popoldne v društvenih pro-storih na Selu. Dostojne maske dobro-došle. — Zdravo!

* **Za zgradbo Sokolskega doma v Po-lju** je daroval br. C. Kobal ob priliki pod-oknice njegovi nevesti s. M. Subičevi 100 Din. Živel! Bilo srečno!

* **Sokolsko društvo v Radovljici** pri-re-di v nedeljo 11. t. m. v Sokolskem dome oles pod naslovom «Kmečka svatba», kjer se bodo izvajali narodni običaji svatbe. Vstop imajo samo člani sokol-skih društev in po njih vpeljeni gostje. Maske, ki hočejo prireditve posetiti, si morajo prej ali pri vstopu preskrbeti po-sebno vstopnico. Vstopnina za osebo 5 Din; družinske vstopnice 10 Din.

* **Sokolsko društvo Litija-Smartno** pri-re-di na pustno soboto 10. t. m. ob 20. ve-liko maskerado v vseh prostorih Sokol-skega doma. Svira godba ZIJ. iz Ljub-ljane. Na sporedu vse polno zanimivo-sti; originalne dekoracije. Vstopnina 10 Din. Za vnanje goste ugodna železniška zveza. Zbirališče mask ob pol 20. «pri Meškcu», kjer je tudi predprodaja vstop-nic, ter skupen odhod v dvorano.

* **Sokolsko društvo v Središču** vabi na veliko maskerado, katere se vrši na pustni torek v vseh prostorih Sokolske-ga doma. Začetek ob 6. uri. Vstopnina 5 Din za osebo. Nastop mask ob 7. uri. Zdravo!

* **Narodna čitalnica v Sp. Šiški** pri-re-di na pustno nedeljo 11. t. m. v salonu in v vseh prostorih g. Valjavca, gostil-ničarja v Sp. Šiški predpustni ples: «V mesečini». Konkurenca dostojnih mask: najlepše darilo! Sodeluje godba «Zveze jug. železničarjev». Začetek ob 19. Vstopnina 8 Din. — Odbor.

* **Narodna čitalnica v Sp. Šiški** se naj-iskreneje zahvaljuje vsem darovalcem, ki so pripomogli, da je Vodnikov beseda gmotno dobro uspeła. Nadalje izreka odbor zahvalo «Šišenskemu kvartetu», ki je preskrbel obiskovalcem mnogo užitka, gospodom in gospodičam, ki so zbrale dobitke, vsem članom dramatičnega od-seka in gdc., ki so razpečavale srečko. Hvala pa tudi vsem obiskovalcem med katerimi je bil tudi naš nekdanji pred-sednik g. F. Drenik, ki je pokazal, da je še vedno naš z dušo in telesom. H koncu še prosimo cenjeno občinstvo, da nam v sličnih slučajih priskoči zopet na pomoč. — Odbor.

* **Tamburaško društvo «Mladost» v Ljubljani** priredi svojo predpustno zaba-vo v nedeljo dne 11. t. m. v restavraciji Franje Soklič, Konjušna ulica 12 (Trno-vo). Spored: Godba tamburaškega zbo-ra, komični nastopi, kuplet, šaljiva po-šta, koriantoli ter konkurenca mask. Po sporedu prosta zabava in ples. — Začetek točno ob 19. — Odbor.

* **Prijetni domača veselica** se bo vr-sila na pustno nedeljo v vseh gostilni-skih prostorih brez vstopnine. K obilni udeležbi vabi Joško Jebračin, Rudnik.

* **Družabni krožek v Zidanem mostu** priredi v ponedeljek, 12. t. m. ob 20. ve-liko elitno maskerado v kolodvorski re-stavraciji. Svira orkester. K obilni ude-ležbi vabi odbor.

* **Rumunski konzulat v Zagrebu.** Kr. rumunski konzulat je otvoril svoj urad v Zagrebu, Draškovičeva ulica 25 (telefon 568) za področje Hrvatske, Slavonije (do Vinkovcev), Slovenije in Dalmacije.

* **Dnevne predsednikom volilnih odborov.** Minister notranjih zadev je izdal odlok, po katerem dobe predsedniki volilnih odborov dnevnice v znesku 120 dinarjev in potnišino v znesku 5 dinarjev za kilometer ter povračilo vseh stroškov na železnici ali na ladji.

* **V Prekmurju se nahaja te dni agrarni direktor Lukan.** Poelan je na agitacijo in prinese mora uspehe. Poprej in za delo v uradu moža ni bilo kar tako lahko najti. Saj je agrarna direkcija pod njim postala najzane-marjenejši urad v državi. Sedaj pa je njegova verna neposredna. Opozarja-mo gosp. direktorja, da bodo po 18. marcu na strogo odgovornost pokli-cani vsi uradniki, ki zlorabljajo svoj položaj.

* **Pred štrajkom vseučiliščnikov.** Zaradi težkega materialnega položaja zagrebških visokošolcev se je v Za-grebu vršil predvčeršnjim velik šod akademске mladine. Šhod je otvoril pravnik Rimay, apelirajoč na solidar-nost in edinstven nastop vseh akade-mikov z ozirom na zboljšanje njihovega materialnega položaja. Za pre-dsednika je bil soglasno izvoljen C. Plavšić, ki je v izprijem govoru po-jasnil današnje stanje centralne akade-mске menze, Dišaškega doma ter vprašanje dišaških štipendij. Sprejeta je bila končna resolucija, v kateri se vla-da naproša, da še nadalje, kakor do-lej, podpira centralno akademsko menzo v Zagrebu; da podeli podporo odboru za gradnjo Dišaškega doma za-grebških visokošolcev, da poplača svoje dolge v znesku 500.000 dinar-jev; da se brez odloga prične z izpla-čevanjem »blagodejnosti« na že rešene prošnje. Ker se z zavlačevanjem ogro-žajo najvitalnejši dišaški interesi, pri-kaže akademsko mladina, da se ta vprašanja rešijo do 20. februarja, ker bi dišastvo sicer bilo prisiljeno stopiti v štrajk, ker mu v takih razmerah ni mogoče nadaljevati svojih študij. Re-solucija je bila soglasno sprejeta. Ljubljansko in beograjsko dišastvo se naprosi za solidaren nastop. Resolucijo je posebna deputacija takoj izročila pokrajinskemu namestniku, ki je ob-ljubil, da se bo za akcijo najzavlačneje zavzel.

* **Minister Zupančič je izposloval 767.000 K za uradništvo poštočkovne-vega urada v Ljubljani.** Tako javljajo »Jutranje Novosti«. Cela vest je švin-del. Gre za zakonito bilančno na-grado 5 % čistega dobička, ki pripada uradnikom naših čerkovnih uradov. Ta nagrada znaša za vse zavode (Ljubljanski, zagrebški, beograjski in sara-jevski), ki štejejo nad 800 uradnikov, približno toliko, kolikor so »Jutranje Novosti« prisodile ljubljanskemu ura-du. Ta znesek bi bil seveda izplačan tudi brez intervencije gosp. ministra.

* **Nasilstva radikalnega režima.** Ministrstvo notranjih zadev je odpu-stilo iz službe mestnega upravnika v Vrhu, Aleksandra Žižo, in njegovega namestnika Vukdragovića. Razen teh dveh je odpuščeno še nekoliko uradni-kov - demokratov iz mestne in policijske službe.

* **Panama Hacker & Kraus.** Zagreb-ski upniki se ne javljajo, ker se ne upajo. Strah jih je pred zasluženim kaz-nijo. V svojih bodastih in nesolidnih špekulacijah so se dali zavajati od sle-parske tržaške tvrde ter so jo pod visokimi provizijami zalagali v dinarji, katere je trdka v ogromnih kvotah metala na denarni trg ter rušila kurz naše valute. Zdaj ko je trdka z 8 mi-lijoni lir pasiv propadla, ni najti upni-kov. Njihov zločin proti državi se da presoditi iz tega, da je propadla trd-ka samo v poslovanju z Jugoslavijo imela 1 milijardo 800 milijonov dinar-jev prometa. Saj izgubi samo ena za-grebška banka 50 milijonov dinarjev. To tudi razvzrokuje zagonetko, zakaj blokaški listi »Obzorje«, »Hrvat«, »Ju-tarnji List« ne prinašajo nikakih po-ročil o polomu tvrde Hacker & Kraus.

* **Razpust goriškega deželnega ob-dora.** Vsled uvedbe italijanskega ob-činskega in deželnega zakona tudi za nove pokrajine, se dnevno pričakuje razpust goriškega deželnega odbora, ki sicer dejansko že ne obstoja. Na njegovo mesto bo imenovana kraljeva komisija, ki prevzame upravo dežele. dokler se ne izvedejo volitve v novi pokrajinski svet, ki bi se morale vrši-ti tekom treh mesecev po razpustitvi. Za predsednika goriške komisije pri-hajata v poštev senator Bombig in vi-tetaz Pascoll. Zdi se, da bo imenovan Pascoll.

* **Hišna preiskava pri dr. Bitežniku.** Kakor poroča tržaška »Edinost«, je v sredo popoldne izvršila tržaška polici-ja hišno preiskavo pri tajniku politič-nega društva »Edinost«, dr. Bitežniku. Ko je dr. Bitežnik vprašan po sodnij-skem povelju, se je komisar skliceval na dekret glede orožja. Pri iskanju orožja so prebrskali dr. Bitežniku knjižice, spise in korespondenco ter so odnesli s seboj nekaj spisov.

* **Tržaški sodniki tožijo poslanca dr. Wilfana.** Slovenskega poslanca dr. Wilfana so nedavno obdolžili, da se je

o italijanski justici baje jako nepovolj-no izrazil, češ, da je to »hotenotska justica«. Poročilo o parlamentarni seji, ki se je vršila v Rimu dne 7. t. m., pri-naša vest, da je bila parlamentu pred-ložena prošnja za dopustitev tožbe proti poslancu Wilfanu zaradi razžalit-ve sodnika pri razpravi.

* **Razpisane stolice na univerzi v So-fiji.** Kakor nam poročajo, so na veteri-narski fakulteti univerze v Sofiji razpi-sane sledeče stolice: 1.) Za anatomijo, histologijo in embriologijo na domačih živalih; 2.) za občo terapijo, farmakolo-gijo, farmakognomijo, farmacijo in tok-sikologijo in 3.) za občo patologijo in patološki anatomijo. Natančnejše po-datke in pogoje morejo interese dobi-ti pri veterinarskem odseku oddelka za kmetijstvo v Ljubljani.

* **Volitve v višji šolski svet.** Višji šol-ski nadzornik dr. Janko Bezjak je za-ra-di boleznih razrešen dolžnosti načelnika volilnega odbora za volitev zastopnikov učiteljskega srednjega šol in učiteljske za višji šolski svet v Ljubljani. Na njegovo mesto je imenovan višji šolski nadzor-nik dr. Leopold Poljanec.

* **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« po-krajinske uprave za Slovenijo objavlja v večeršnjem številu pravilnik in navo-dilo, kako naj pošte v naši kraljevini poslujejo s prehodnim denarjem.

* **Preizkušnje za gozdno varstvo.** Proš-njo za pristupitev k državnim preizkuš-njam za gozdno varstvo in tehnično pomožno službovanje in k preizkušnji za lov in lovsko varstvo sodelujočim naj se vlo-že do dne 31. marca 1923. pri direkciji šum v Ljubljani.

* **Nov tolmáč za češki in nemški jezik.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je ime-novalo dvornega svetnika in finančnega ravnatelja v pok. Alojzija Klimenta za tolmáča za češki in nemški jezik pri de-želnem sodišču v Ljubljani.

* **Občinska bolnica v Trbovljah.** Za občinsko bolnico z začasnó pravico jav-nosti v Trbovljah je zdravstveni odsek za Slovenijo določil izza dne 1. februar-ja 1923 oskrbnino za osebo in na dan 20 Din.

* **Nov kazenski zagovornik.** Višje de-želno sodišče v Ljubljani je sprejelo g. dr. Josipa Bergeta, odvetoškega kandi-data v Mariboru v imenik kazenskih za-govornikov svojega okoliša.

* **Dr. Ivan Drobnik, specialist za no-tranje in pljučne bolezni,** se je naseli-l v Cegnarjevi ulici 4 nasproti bolnice in ordinira od 9. do 11. in 14. do 16. ure. Opozarjamo na današnji inšert!

* **Srečni Svetozar Pribečević.** Že zopet je dobil nov list, ki se dejansko tudi ta-ko imenuje in izhaja v Beogradu. Podar-il mu ga je »Slov. Narod«, kakor oni dan »Preporod«. Pribečević postane po-lagoma pravi jugoslovanski Northcliff. Kot bodoče darilo za Pribečevića pri-po-ročamo »Slov. Narodu« »Balkan« ali »Tribuna«. Lepo bi se izplačalo natovo-riti Pribečeviću odgovornost za pisavo teh dveh »organov« javnega mnenja! Dokler sta »Balkan« in »Tribuna« tro-bili radikalnih veljakov, se »Slov. Na-rod« nad njihov pisavo še grazil in se sme. Treba jih torej pokloniti demokra-tom, gospodje! Da ugotovimo: »Novi list« je približno toliko Pribečevićovo glasilo kakor »Slov. Narod«!

* **Himna in krov »Orjuna«.** Kakor po-roča zadnja številka ljubljanske »Orju-ne« dobi organizacija jugoslov. naciona-listov svojo himno, ki jo je sestavil zna-ni hrvatski pesnik Mirko Korolija in jo sedaj uglašuje neki naš odlični sklada-telj. — V isti številki javlja »Orjuna«, da je izdelalo vodstvo organizacije na-črt za orjunaški krov, ki bo izdelan iz temnomodrega sukna z rdečim zrna-m na levem rokavu. Načrti leže sedaj v notranjem ministristvu, ki jih mora odo-briti.

* **Smrtna kosa.** Sin g. Andreja Gab-riške, 23letni mornariški poročnik Cyril Gabrišek je umrl v Meljnah v Boki Ko-torski na posledicah močnega prehlade-nja. Dovedši gimnazijo v Putuju, je bil potrjen še pod Avstrijo za vojaka vstopil je k vojni mornarici v Pulju in nato k jugoslov. mornarici v Boki. Težko za-deti očiteltji naše sožalje!

* **Pegavec v novopazarski pokrajini.** V novopazarski oblasti se je ugotovilo več slučajev pegavca, tako v Peči dva, v Priboju dva in v Sjenici eden. Storjeni so energični ukrepi, da se tifus lokal-i-za.

* **Gradbena loterija v Mariboru.** Pre-jeli smo: Pododbor za I. gradbeno lote-rijo Mariborske gradbene akcije je te dni razposlal stavbenim podjetjem raz-pis natečaja za zgradbo treh dobitkov in sicer: ena lepa vila kot prvi dobitek, dvostanovanjska hiša kot drugi in tret-ji dobitek. Pri razpisu so se vpoštevali poleg domačih podjetij tudi oni ljubljans-ki stavbeniki, ki imajo v Mariboru svo-jo podružnico. Ako bi kdo opravičenih razpisa ne prejel, mu je isti na razpolo-go v društveni pivarni. Razsodišče, ozi-roma komisija bo vpoštevala samo take

ponudbe onih podjetnikov, ki so že sta-ni društva Mariborske gradbene akcije in so članarino že vplačali, ali jo vpla-čajo naknadno vsaj do 20. februarja. To je do dneva, ko se morajo ponudbe pred-ložiti razsodišču. To je v Mariboru prvi korak pričetka gradbene delavnosti. Od razsodišča, oziroma posebne komisije nesprejeti načrti služijo lahko za raz-stavo v društveni pisarni za druga na-ročila. Natečaj nudi našim stavbenikom najugodnejšo priliko za strokovno uspo-sobljenost, pa tudi dobro voljo odpo-mo-či stanovanjski bedi. Za loterijo, ki je prva v Jugoslaviji, vlada že sedaj veliko zanimanje, tudi že po raznih mestih na-še in sosednih držav.

* **Zabava verižnikov.** Vojvodina je znano gnezdo verižnikov. Tam se čutijo »kakor doma« in se tudi po svoje za-bava. Tako se je prešlo nedeljo zbrala v nekem novoasidskem hotelu družba verižnikov in vojni dobičkarjev. Postavi-li so na svojo mizo stol in nanj posadili primasa ciganske godbe. Igral je veriž-niški družbi razne »poskočnice«, zakar ga je le-ta pokrivala s tisočidinarskimi ban-kovci, nalepili so mu jih na obleko ter zatakali v ušesa in v nos. Primas je do-bil baže 40 dinarskih tisočakov. To se godi ob času, ko večina prebivalstva vkljub napornemu delu strada in zm-ru-juje...

* **Brivski štrajk v Novem Sadu.** V No-vem Sadu še vedno traja štrajk briv-skih pomočnikov, ker so se izjavili vsi poskusi, da se doseže sporazum. Pomoč-niki zahtevajo 25 odst. zvišanje plače. V brivcah delajo le mojstri in vajenci.

* **Potres v Bosni.** Iz Sarajeva poro-čajo: Na tukajšnji opazovalnici so seismo-grafični aparati dne 7. februarja zabilje-žili potresni sunki, ki je bil tako močan, da so igle izskočile iz aparatov in se sunki vsled tega ni mogli točno zaza-novati. Potres se je čutil tudi v Bugoj-nu, kjer so se na posameznih poslopjih porušili dimniki. Najbolj je bilo poško-dovano pošto poslopje.

* **Dve nesreči bratov-orožnikov.** Iz orožniških krogov nam poročajo: Orož-niškem naredniku Alojziju Steklasu, službujočemu v Kamniku, je dne 7. fe-bruarja umrla soproga v ljubljanski bol-nici, zapustivši 3 mladoletne otroke. Istega dne je njegov brat, orožniški na-rednik Josip Steklasa ponesrečil v Grosupljem. Ko je šel po cesti, mu je prišel nasproti neki kmet z vozom iz sejna v Ljubljani, ki je imel za voz privezanega konja. V trenutku, ko je Steklasa sre-čal voz, se je konj odtrgal ter podl orožnika na tla in ga še s kopitom uda-ri! po glavi ter mu prizadel smrtno re-varne poškodbe. Pogreb pokojne gospe Steklase se je vršil dne 9. februarja po-poldne. Udeležilo se je pogreba več gos-podov častnikov in orožnikov.

* **Otrok v grenici.** Včeraj jutraj so našli pri izpraznjenju grenice v Einspi-lerjevi ulici v Mariboru 6 tednov staro dete moškega spola, ki je po zdravniško-vi izjavi ležalo že 15 dni v grenici.

* **Bestialen mož.** Spliska polcija je te dni aretirala in sodišču izročila go-deca Frana Pekareka zaradi bestialnega po-stopanja s svojo mrtvo ženo. V soboto popoldne je umirala Pekarekova žena. Pijan je stopil k ženi in ji ponudil žga-nja. Ker ga je odklonila, ga je spil sam in se potem vrnil v gostilno. Ob štirih popoldne je žena umrla; njena hčerka jo je položila na mrtvaški oder in prižga-la svečo. Ponoči se je pijani mož vrnil domov. Ko je zagledal ženo na mrtva-skem odru, ga je sprva obšla groza. Mi-slil je, da zbijačo z njim šale. Potegnil je mrtvo ženo z odra in jo z glavo sunil ob zid. Hčerka je poklicala policojo, ki je bestialnega moža izročila sodišču.

* **Drobne vesti.** Poselniku Janezu In-tiharju v lški vasi je bilo ukradenó v gotovini 30.000 kron, trgovcu Lacknerju v Črnomlju pa večja množina blaga iz njegove trgovine. — V akademskem do-mu v Ljubljani je doslej neznan umo-vil odnesel pravnikoma Umeku in Čeku razne obleke v vrednosti 14.000 kron.

* **Mestna zastavljalnica v Ljubljani** naznanja, da se vrši tomesedna dražba junja 1922 zastavljenih predmetov v četrtek dne 15. februarja ob 3. uri popoldne.

* **Koncert v hotelu Tivoli v Ljubljani** v nedeljo dne 11. februarja 1923 od 16. do 20. ure. Godba Dravske divizije. Vstopnina prosta. Se priporoča Vekoslav Dolničar.

* **Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko.** z znakom »Peko« so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana. Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Veliki pustni korzo
Slavčeva maskerada
Pustna nedelja 11. februarja
v vseh prostorih
hotela „Union“ v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 9 februarja 1923

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	76.0	0.7	sev. zapad	sneg	2.3
Ljubljana	14.	76.14	3.3	jug. zap.	—	—
Ljubljana	21.	76.39	1.3	brezvetra	oblačno	—
Zagreb	7.	76.03	1.0	vzhod	—	—
Beograd	7.	76.01	1.0	jug. vzh.	megla	—
Unaj	7.	76.82	1.0	—	oblačno	—
Praga	7.	76.82	1.0	—	—	—
Edinost	7.	76.51	2.0	zapad	dež	1.0

V Ljubljani barometer nestan., temper. visoka. Sonce vzhaja ob 7.14, zahaja ob 17.16

Gospodarsivo

VPRAŠANJE JUŽNE ŽELEZNICE.

Koncem lanskega leta se je na sejah upravnega sveta Južne železnice na Du-naju benčski načrt za rešitev vprašanja Južne železnice radi pomanjkljivosti znatno spremenil in spopolnil.

Ta popravljeni oziroma dunajski na-črt, o katerega podrobnosti smo poro-čali v »Jutru« z dne 21. januarja t. l. predvideva dve rešitvi: 1.) Družba se obveže, da vsaki udeleženi štiri državi na zahtevo izroči obrat družbenih prog, ki tečejo po ozemlju dotične države. Vsa ka država, ki prevzame obrat, plača družbi letno najemnino v znesku 22.50 odstotka kosmatih dohodkov. Vendar pa mora letna najemnina znašati za vse štiri države skupno najmanj 20 milijonov zlatih frankov, od katerih bi prišlo na Jugoslavijo 5.20 milijona. Zakup bi trajal do leta 1968, ko ugasne družbina kon-cesija. 2.) Ako katera teh držav ne bi prevzela obrata, mora garantirati kritje eventualnega primanjkljaja in preko tega še vsoto, ki je enaka gori navedeni na-jemlini.

Radi nejasnosti nekaterih točk dunaj-skega načrta se je vršila te dni v Beo-gradu konferenca med zastopniki naše vlade in Južne železnice. Delegacija Juž-ne železnice je predložila zastopnikom naše vlade dunajski načrt. Konferenca, kateri so prisostvovali strokovnjaki pro-metnega in trgovinskega ministristva za-stopniki zunanjega ministristva ter za-stopniki družbe, med temi generalni ravnatelj dr. Fall z Dunaja in obratni ravnatelj Bračić iz Ljubljane, je imela bolj informativen značaj in se je zaključila, preden so dospeli najljubši zastopniki italijanske vlade. S temi se vršijo sedaj posvetovanja pred vsem o onih zadevah Južne železnice, ki se tičejo obeh držav.

Izgleda, da obstojijo še precejšnje tež-koče, preden se bo mogel doseči sporaz-um. Radi tega se je tudi konferenca, ki je napovedana v Rimu in ki naj končno reši težavni problem Južne železnice, po-tovno preložila, po zadnjih vesteh na 20. t. m. Od mnogih strani se čujejo pri nas glasovi, naj se naš del Južne železnice odkupi, kar ni v skladu z dunajskim na-črtom, na podlagi katerega se bo raz-pravljalo na rimski konferenci. Tudi le-podoba da bi zastopniki družbe na to ne pristali.

Glasovi, da dunajski načrt preveč obre-menjuje posamezne države, se pojav-ljajo vedno česče. Verjetno je torej, da se bo sicer dosegel sporazum v smislu da udeležene države, ako želijo, lahko vzamejo v zakup svoje dele omrežja Južne železnice, vendar pod milejšim pogojem, kakor jih predvideva dunajski načrt. Rimska konferenca bo trajala radi težavnosti tega vprašanja gotovo precej časa.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebški žitni trg (8. t. m.). Po-stavno baška odnosno vojvodinska po-staja notirajo: pšenica 452.50 — 457.50, koruza žolta nova 225 — 250, žolta marc april 255 — 280, rž 337.50 — 362.50, ječ-men za pivovarne 340 — 370, za krmo 305 — 330, oves 280 — 300, fižol pisani 425, beli 380 — 400, pšenična moka »0« 700 — 725, »2« 675 — 700, »4« 650 — 675, za krmo 225 — 250, otrobi drobni 170 — 200, debeli 225. Tendenca mirna. Veliko povpraševanje po koruzi.

Novosadska blagovna borza (8. t. m.). Pšenica baška ponudba 445; ječmen baški, 1 vagon, 307.50; oves baški, 1 va-gon, 290; koruza baška za april, 7 vago-nov, 232.50 — 225, v storžih, 1 vagon, 180; za mare-april, 1 vagon, 232.50; ta-košnja dobava, 7 vagonov, 225 — 217.5; fižol beli baški, 1 in pol vagona, 390; pšenična moka »0«, ponudba, 662.50; »2«, ponudba 632.50; »6« ponudba 525; »7«, 1 vagon, 445; »8« ponudba 275; otrobi, 2 vagona, 175.

Mariborski trg. Dne 1. t. m. so bile na mariborskem trgu sledeče cene (v Din): goveje meso I. kg 16, II. 15, III. 14, teletina I. 16, II. 15, preščiće meso 25, salo 32, mast 35 — 39, prekajeno meso 35 — 40, konjsko meso I. 8, II. 7, mleko liter 3.50 — 4, surovo maslo kg 52, 1 jaj-ce 2.25, beli kruh kg 7.50, črni kruh 6.50, kava I. 65, II. 42, sladkor v prahu 24, pšenica kg 4.50 — 5, rž 4, ječmen 4, oves 3.50, koruza 4, fižol 4 — 5, pšenična mo-ka »0« 7.50, »1« 7.25, »4« 6.75, »6« 6.25, sladko seno 100 kg 225, ovsena slama 175, trda drva 1 m³ 175, mehka drva 120 trboveljski premog 100 kg 40 — 50, ve-lenjski premog 26.50 Din.

Cene v Banatu. V Banatu so bile zadnje dni nastopne cene (v dinarjih): govedina kg 14 — 16, teletina 16 — 18, voli žive teže 11, teleta žive teže 9, svi-nje, teške nad 200 kg 21 — 22.50, svinjsko meso 24, salo 35, sveža slanina 30, mast 36; par debelih gosi 225; par ko-koši 60, 1 jajce 1.75, mleko liter 3; ko-ruza mtc. 200, pšenica polčista 220, či-sta 230, moka kg »0« 7.25, »2« 7.00, »5« 6.50, »7« 4.50, otrobi 2.00.

— Ponovno opozorilo pooblaščenim de-narnim zavodom. Po razpisu generalne-ga inspektorata ministristva financ v Beogradu z dne 24. januarja 1923 I. broj 2955 morajo pooblašteni denarni zavodi vse izpiske iz registra prodanih deviz ter izdanih potrdil (overen), ki so jih do-lej vpošiljali odboru pri Narodni banki za promet z devizami in valutami od 1. januarja dalje pošiljati neposred-no generalnemu inspektoratu finančnega ministristva v Beogradu. — Delegacijo finančnega ministristva v Ljubljani.

— Ljubljanska borza. »Jutranje Novo-sti«, glasilo ministra dr. Zupanica, jav-ljajo, da je finančno ministristvo dovo-lilo ljubljanski borzi, ki je imela prvot-no le dovoljenje za produkte in efekte, tudi trgovanje z devizami in valutami.

— Združene papirnice Vevče-Goričane-Medvode. Ministristvo za trgovino in in-dustrijo je odobrilo sklep izrednega ob-čnega zbora delničarjev Združenih papir-nice Vevče, Goričane in Medvode v Lju-bljani glede zvišanja delniške glavnice od 40 na 50 milijonov kron in na mož-nost, da se glavnica nadalje zviša do 80 milijonov kron.

— Tri nove tvornice tobaka. Iz Beo-grada poročajo: V naši državi se osnuje-jo tri nove tvornice tobaka in sicer v Nišu, Velešu in Smederevu. Niška tvor-nica dobi najmodernejšo stroje, ki bodo prispeli na račun reparacij iz Nemčije.

— Naša trgovina preko Soluna. V pre-tteklem tednu se je izvozilo preko Solu-na iz naše države: 1 vagon pšenice, 1 vagon ječmena, 3 vagoni fižola, 1 vagon jabolk, 3 vagoni deev, 5 vagoni kož, 3 vagoni prekajenega kuziča in ovesa, 15 vagonov konj, 6 vagonov vo-lev, 11 vagonov ovas in 4 vagoni suhih čepelej.

— Madžarske dobave premoga Jugo-slaviji. Iz Budimpešte poročajo, da je madžarska vlada, ki mora dobavljati dnevno 100 vagonov reparacijskega pre-moga Jugoslaviji, prošla reparacijsko komisijo v Parizu, da se ta količina zaranjša na polovico, ker mora Madžar-ska avžati premog celo za lastne po-trebe.

— Povišanje cen premogu v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da so se cene pre-moga te dni povišale za 100 odst. Med prebivalstvom je zavladalo zaradi tega veliko razburjenje.

— Amerika za novo ureditev vpraša-nja medzaveznih dolgov. Iz Washing-tona poročajo, da namerava predsednik Harding predložiti kongresu nekaj iz-prememb k ameriskemu načrtu, kako se naj odplačajo dolgovi Ameriki.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorci »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Kupi se 179 majhna hiša

na prometnem kraju, primerna za trgovino v Ljubljani ali bližini, l' onudbe z navedbo cene pod »Hiša«. na anončno družbo Aloma Compny, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Stare kovine

(baker, medenina, aluminij itd.) ku-puje po najvišjih cenah v vsaki množici

železninska tvrdka 159

Breznik & Fritsch, Ljubljana,

Cankarjevo nabrežje št. 1.

Perilo

za dame, gospode in otroke

po znižanih cenah

pri A. Sinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mesni trg št. 19.

CIRIL

adm. poručnik kr. mornarice

8. t. m. ob 9. zvečer izdihnil svojo mlado dušo v bolnici

Meljine v Boki Kotorski, v naročju svoje ljubljene matere.

Dunaj VII, Stüftgasse 21. — Meljine, 9. februarja 1923.

Metod in Nada, brat in sestra. — Andrej in Ivanka

Gabršček.

221

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

Kretnje in naglas, kakor vodja in poveljnik. Meči se nagnejo. Pontailles, Busiere, Liverdan in Chevers vztrepetajo. Aleksander Bourbonški se oglasi sredi molka:

«Gospodična, nocoj ste si pridobili pravico, da tako govorite in da ukazujete. Vkljub temu pa vas opozarjam, da je ta mož...»

Annais dvigne roko in reče s trdnim glasom:

«Jamčim zanj!»

Vsi pozdravijo s svojimi meči in jih sunejo v nožnice. Trencavel skloni glavo. Dve solzi se mu pokažeta na trepalnicah, kakor dva briljanta, solzici zmagujočega veselja, ki napolnjujeta ta junaška prsa. Solze najvišje radosti in zadoščenja.

«Pridite, gospod!» mu reče Annais, skoraj zapovedujoče.

In stopi v veliko dvorano, mladenič pa jej sledi, kakor brez zavesti in kakor da ga nosijo oblaki slave. Bledi in resni stopijo štirje kavalirji lepe Annais v gručo in se stihajo toda soglasno vprašajo:

«Kdo izmed nas bo ubil tega-le?» In se mrko spogledajo.

AVI.
Sestanek.

Annais de Lepsars se nasloni na veliko mizo, pokrito z baržunasto preprogo. Ustrašila se je bila nad svojim lastnim činom pod impulzom, nepremišljenim, toda neodoljivim. Trencavel stoji pred njo, molče, s povešenimi očmi.

«Gospod, zdi se mi, da je nemogoče, kar so govorili o Vas!» pravi ona.

«Niste se zmotili, gospodična, nemogoče je!» jej odgovori povsem enostavno, z naglasom, ki je pri njej izključil vsak dvom, če ga je še bilo morda kaj ostalo.

«Dobro torej, poslušajte me! Slišali ste vse! Pojutrajšnjem opoldne se bom nahajala za obzidjem Saint-Lazaire, v hiši, kjer vam je itak znano. Veste, da bom imela dvobojo, in veste tudi, s kom...»

«Da!» odgovori Trencavel s tresočim glasom.

«Prosim, da pridete tudi vi v ono hišo, opoldne, in da pridete sami. Ali pristajate na ta predlog?»

«Pridem gospodična, sam, točno opoldne!»

«Priselite!»

«Prisegam!» pravi Trencavel in dvigne roko.

Oko Annais zasije, toda le za hip.

Potem ponovi: «Priselite, da boste priča v onem dvoboju!»

«Prisegel sem!»

«Na svojo čast, pri svojem imenu, priselite mi, za slučaj, da podležem, da stopite na moje mesto in da se boste borili proti njemu do trenutka, da pride ponj ali pa po vas smrt...»

«Pri svoji časti in pri imenu, ki ga hočem videti povsod spoštovanega, pri imenu svojemu prisegam, da bom prisostvoval kot svedok vašemu dvoboju, in če podležete, prisegam, da dotičnik ne bo živ zapustil hiše pri gradiču Saint-Lazaire...»

Annais povese težke svoje trepalnice in lepe črne oči, morda da prikrije močno radost, ki jej sedaj napolnjuje prsi. Toda ne more prikriti, kako se jej dvigajo grudi in kako jej trepetajo ustnice...

«Gospod...» pravi — «po činu se vračam v Pariz, če ne bom podlegla. Vrnila se bom ali skozi vrata Montmartska ali pa skozi vrata Saint-Denis. Prosim, da mi sledite v mojo palačo, kjer bi rada govorila z vami!»

«Sto korakov za vami Vam bom sledil. In verujte mi, gorje vsakomur ki se vam bo upal približati v času, ko vas bom jaz spremljal!»

Trencavel se nato ugrizne v ustnico, da zadrži, kar se mu je skoraj zareklo. Annais napravi z roko kretnjo, kakor da se mu zahvaljuje,

ali vkljub vsemu se jej se pojavlja nekakšen ostanek suma, sličen morda iskrici, ki baš ugaša.

«Gospod!» se zato oglasi iznova, «ostanite tukaj, dokler ne bodo odšli vsi gospodje, ki so prisotni. Potem odidete sami iz palače...»

Trencavel pade iz vseh nebes. Razume, da še ni odstranjen vsak sum in da je časi radosti, katero je smel nocoj okusiti, pričešan še vedno precejšen del gorjupa. Nehote se zgane jezno in odpornu, toda zopet se ima v oblasti in se le molče nakloni. Ko se zopet zravna, vidi Annais, ki je že bila pristopila v sosednji sobi skupini zarotnikov...

«Mauluys...» zamrmra. «Obetali ste mi, da nosim svoj vrat na prodaj in da bom propadel zaradi nje... Ali ste morda uganili, prijatelj Mauluys?»

Deset minut pozneje je bil Trencavel sam v vsej palači. Kraljica, vojvodinja de Chevreuse in knezinja Conde so odšle prve, z njimi Cezar Vendomski in Aleksander Bourbon. Za njimi je odšel Gaston d'Anjou ob roki maršala Ornano. Potem Annais de Lepsars, s svojim spremstvom, ki ga tvorijo štirje vitezi. Potem Bouteville in Beuvron, ki si izkazujeta razne uljudnosti in jedva čakata na trenutek, da si smeta drug drugega zaviti vrat. Nazadnje Chalais in Louvigny. Trencavel čaka potem še

deset minut, da izpomi svojo obnubo, in odide zadnji.

Med odhajanjem se je vojvodinja de Chevreuse približala grofu de Chalais.

«Pričakujem vas pojutranjem v svoji palači, opoldne!» mu zasepeče v uho.

Morda le hotela s tem prepričati, da bi se tudi Chalais ne udeležil dogodka v Saint-Lazaire? Chalais jej ves pijan radosti odgovori:

«Pridem... če treba, da umrem za vas!»

In vojvodinja nekoliko blede odvrne: «Umreti zame?... Kdo ve?»

Louvigny je videl razgovor in je z jasnostjo ljubosumnega uganil, kaj se menita. In občuti sedaj v srcu oni hlad, ki se pojavlja pred strastnimi izbruhi srda in sovraštva in maščevanja. Brez besede sledi grofu de Chalais, ki ne misli na nič drugega, ko na pravkar obljubljeni sestanek; Louvigny pa trpi strašne muke. Tako prispeta drug za drugim do razpotja Sainte Croix-Bretonneris, in Chalais jo namerava ubrati v smeri po ulici Vielle du Temple, ko zažuti težko roko na svoji rami.

«Kaj želite, vitcz?» hladno vpraša Louvignyja.

«Predlagati vam želim nekaj, kar so vedno sprejeli ljudje, ki imajo meč ob boku in moško srce pod jopcem!»

Mali oglasi

Stane do 20 besed! Ota 5", resti ostalih 6 besed! Ota. — Trgovski oglaševalci, obremenjeni do 20 besed! Ota, resti ostalih 6 besed! Ota. — Plače se sprej. (Lehte tudi v znakih.) Na vprašanje se odgovarja le, če je vprašanje prijetno znano se odgovor.

Službe

Kleparski pomočnik.

Samostojen in samosten več v stavbeni in galanterijski stroki, starost od 25 let naprej, se takoj isče. Ponudba na urav. «Jutra», 506.

Pridno, pošteno dekle

(lahko tudi z otrokom) se sprejme takoj ali 1. aprilom v malo mesto Slovenije v službo. Znanstveni ma'o kuhari in poljska dela. Starost 30 do 40 let. Plača po dogovoru. Služba je lahko na. Ponudbe pod «Pridna dekla» na upravo «Jutra» do 20. februarja. 496.

Knjigovodja

Korrespondent, perfektno, z večletno prakso v industrijskem in trg. v k. m. podjetju, želi premeniti službo. Nasop. event. takoj. Ponudbe pod «Referenca» na Aloma Company, anona. in reklamna družba, Ljubljana, Kongre-ni trg 3. 514.

Ekonom,

mlad, nežnjen, išče primerno službo. Zmožen samostojno voditi večja posredstva. Ponudbe poslati pod «Ekonom». St. Tomaž, Omož.

Praktikant

za masofaktorno veletrgovino s primerom srednjeevropske izobrazbe, ne čez 18 let star, se sprejme. — Ponudbe pod «Veletrgovina», poštni predal št. 27, Ljubljana.

Prodane

Lepe koncertne citre

se prodajo. Naslov pri upravnistvu «Jutra» pod «Citre» 510.

Damska maska,

kompletna, se prodaja v trgovini Tržaska cesta 8. 497.

Planino,

skoraj nov, trdke «Tettenborn», se peče prodaja. Naslov v upravi «Jutra».

Dvokolesa,

26 mali motorji, otroški vozički, silvalni stroji in pnevmatika usjenceje. «TRIBUNA» Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Napremičnine

Posedstvo

v lepem kraju na Stajerskem pet minut oddaljeno od trga St. Jorij ob ruž. žel., Polgrad št. 23, se za ceno 100.000. Din prodaja. 498.

Proda se hiša

po ugodni ceni, šest minut oddaljena od kolodvora Pragersko, z gosp. darskim poslopjem in velikim vrtom, hrupek dobi takoj stanovan in Vprašati je v gostilni Luršk Pragersko. 499.

Trgovca na deželi,

38 let star, s premoženjem 50.000 Din. želi v svrhu ženitve znanja z dobroščno gospo ali vdovo srduje starosti, ki ima veselje do trgovine in nekaj premoženja. Le resne ponudbe pod šifro «Dobro srce» na upravnistvo «Jutra». 506.

Stanovanja

Prazna soba

za pisarno se od a v sredini mesta proti usgradi. Ponudbe pod «takoj» na upravnistvo «Jutra». 507.

Na stanovanje

z zajutkom in dobro posteljo se sprime gospod s 15. t. m. Marija Pundich, Stari trg 11a, stopnjice na desno. 492.

Soba,

išče gospod pri boljši obitelji, eventualno s hrano. Naslov pod «luženir» na upravnistvo «Jutra». 518.

Pet tisoč kron nagrade

dam onemu, ki mi preskrbi stanovanje s tremi sobami in pritlikavimi ter z električno razsvetljavo. v novi ali stari hiši, eventualno tudi proti zamenjavi z enakim stano

vanjem. Ponudbe pod «Ta o

stanovanje» na upravnistvo «Ju ra», 494.

Soba, nemobilitana,

mesečna, išče se za takoj prvi n. grad. Ponudbe pod «Nagrada» na upravnistvo «Jutra». 512.

Lokali

Trgovski lokal

v sredini mesta, prometna ulica, se odda z avgustom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Trgovski lokal 516».

Pisarna,

517 več roh se odda z avgustom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Pisarna 517».

Dopisovanje

Dva mlada gospoda,

orožnika, želita z mlajšima go-podičnima od 17 do 26 let s srima, do-iso-ovanja v svrhu ženitve, če mogoče s mlajim premoženjem. Naslov poslati pod «Rad in Ed», kvart. Zočolski, Beograd 133. 486.

Razno

Pozor!

Señal je čas za preoblikovanje, belene in burvanje slavnih. Duspeli so vzorci! Se vlijudno priporoča J. Stemberger, Dunajska cesta 9.

Izboren matematik,

stud. mat. poučuje matematiko. oplo-eno geo-metrijo, fiziko in vse realne predmete. Lastna najnovejša metoda. oziraj-ča se na individualnost. Upeh koncem l-ta zamenjen. Ponudbe pod «Brezp. ojen uspeh» na u. ravo «Jutra». 511.

400.000 K posojila

iščem na svoje dobro dobo do-odjetje proti primernim obrestim. Sprejemam tudi druž. baika. ki ima na razpolago omenjeno svoto. Varo-t za-jamčena. — Ponudbe posati pod «kapital» na upravnistvo «Jutra». 478.

Pavel Pavčič

oblastveno preizkušeni tesarski mojster 209

Moste pri Ljubljani

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Proda se

večje množino

starega časopisnega papirja

različnih listov. — Poizve se pri upravnistvu «Jutra», Prešernova ulica

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in lute za tapetnike, sedlarje itd. priporoča tvrdka 54/VI

A. & E. Skabernž Ljubljana Mestni trg 10

Prostovoljna javna dražba

različnega pohištva in drugih stvari

se vrši dne 12. t. m. v Ljubljani na Starem trgu 11, I. nadstr. 196

Pozor! 183 Pozor!

Prodasta se v Mariboru v bližini parka dve hiši z gostilno in celim inventarjem s koncesijo. Vse skleni po zelo ugodni ceni. Ponudbe na «družnico «Jutra» v Mariboru.

Najboljša in najcenejša streha

pravi, zajeamčeno pristal 144

asbest skril.

Fran Hočevar Žirovnica-Moste, Gorenjsko.

Arhitekt in stavbeni vodja,

samostojen v konstrukciji in izpeljavi, strokovnjak v železobetonskih napravah. sedaj zaposlen kot vodja oddelka za visoke zgradbe pri stavbenem velepodjetju, želi mesto premeniti. Govori češko. slovensko in nemško. Ponudbe pod «Stavbeno vodstvo» na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 192

Razpis.

Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje po odredbi uprave državnih Monopolov z dne 18. januarja 1923, Pr. M. br. 1199, na dan 20. februarja 1923, ob enajstih dopoldne

ustno dražbo za prevzemanje monopolnih predmetov od železniških postaj v tobačno tovarno in obratno.

Izvezete so vagonke pošiljke, ki se dostavljajo, odnosno odpravljajo po dovlačni železnici.

Natančni pogoji so na razpolago v ekonomiji tobačne tovarne ob uradnih urah. 214

Parna žaga

FRAN RAVNIKAR

mestni tesarski mojster 139

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25.

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi celo gozdne parcele.

Naročajte dnevnik „Jutro“!

Zahvala.

Povodom bridke izgube svoje soproge, oziroma matere, gospe

Josipine Goričnik

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so nam na kakorkoli način izrazili svoje sočutje ali spremili blago pokojnice na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Posebno zahvalo izrekamo prečastiti duhovščini, gospodom uradnikom Šumske uprave in gospodom pevcem, ki so zapeli pokojnici v slovo prekrasne žalostinke.

Na Bohinjski Bistrici, dne 8. februarja 1923.

215

Žalujoci ostali.

Med. univ. dr. Ivan Drobnič

specijalist za notranje in pljučne bolezni, 206
šefzdravnik zdravilišča za bolne na pljučih v Topoljščici
ordin'ra od 12. t. m. v Ljubljani
Cegnarjeva ulica št. 4, nasproti deželne bolnice
od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana,

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana Prešernova ulica 50, v lastnem poslopiu. Telefon št. 40 in 457

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.